

Kartlegging av bemanning barnehage

«Vi bretter ikke opp erma lenger. Vi går i t-skjorte»

Utdanningsforbundet Akershus har gjennomført en omfattende kartlegging av bemanningssituasjonen i utvalgte barnehager i Akershus. Resultatene viser at bemanningsnormen ofte ikke oppfylles, og den understreker behovet for økt bemanning eller justering av åpningstidene for å opprettholde kvaliteten i barnehagene.

Bakgrunn

Siden august 2023 har Utdanningsforbundet sentralt hatt en satsning for økt bemanning og flere barnehagelærere i barnehagene, kalt «Tid for de minste». Bakgrunnen for satsningen er en kjent bemanningskrise i barnehagene. Denne satsningen er en av fire hovedområder i Utdanningsforbundets strategiske plan. Utdanningsforbundet Akershus har fulgt opp med å inkludere «Tid for de minste» i vår egen strategiske plan. Et av tiltakene i Akershus' plan er å kartlegge den reelle bemanningen i et utvalg av barnehager i fylket. Vår hypotese før kartleggingen var at bemanningsnormen i store deler av dagen ikke ble oppfylt. Gjennom arbeidet ble dette bekreftet, og avvikene fra bemanningsnormen var hyppigere og større enn vi hadde antatt.

Gjennomføring av kartleggingen

Kartleggingen ble gjennomført i uke 43 (2024). I mai var kartleggingen tema på lokallagsledermøte. I møtet fikk vi innspill på hvordan kartleggingen skulle gjennomføres. Rundt 200 barnehager meldte interesse for å delta. Det ble holdt Teams-møter med lokallag, tillitsvalgte og styrere i alle interesserte barnehager. I møtene ble det blant annet informert om hvordan og når kartleggingen skulle foregå, og at det kun var grunnbemanningen som skulle registreres.

Vi har delt kartleggingen inn i tre type avdelinger: Småbarn (1–3 år), storebarn (3–6 år) og blandet grupper (1–6 år).

Lokallagene gjorde en stor jobb ved å registrere alle tall som kom inn fra barnehagene.

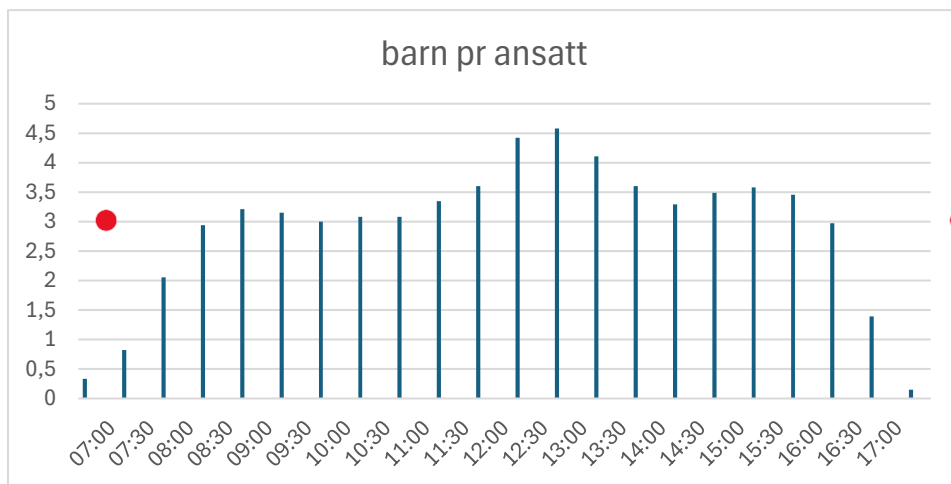
Funn i kartleggingen

I kartleggingen deltok 575 avdelinger/baser. Antall barn og ansatte ble registrert hver halvtime gjennom hele barnehagens åpningstid.

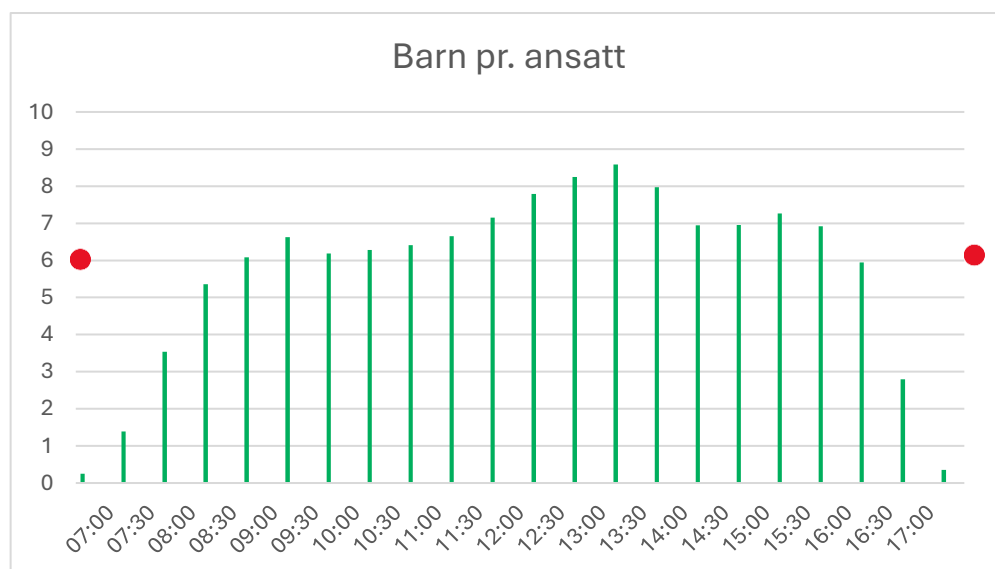
Resultatene viser at bemanningsnormen i gjennomsnitt er oppfylt i tidsrommene 06:30–08:30 og 16:30–17:00. Barnehagene i Akershus har varierende åpningstider, med den korteste fra 07:30 til 17:00 og den lengste fra 06:30 til 17:00. Uansett åpningstid blir bemanningen strukket over dagen, noe vi har valgt å kalle et bemanningsSTREKK.

Vi ser tendenser til alenearbeid. Bemanningen er noe bedre på fredager. Det er liten forskjell mellom ulike typer avdelinger, men det kan se ut som om blandede grupper har litt tettere bemanning.

Småbarns avdeling (utsnitt fra onsdagen)

Storebarns avdeling (utsnitt fra onsdagen)

Tanker rundt funnene i kartleggingen

Barnehagens egenart er at det pedagogiske arbeidet foregår i hele barnehagens åpningstid. Den pedagogiske lederen har ansvar for å planlegge og veilede resten av grunnbemanningen på egen avdeling/base slik at det blir sikret kvalitet og pedagogisk virksomhet gjennom hele dagen. En stor del av barnehagepedagogikken er å være i relasjon barn — voksen. Gjennom godt relasjons arbeid skapes det gode læringsarenaer.

Bemanning

BemanningsSTREKKET vi ser i kartleggingen er problematisk. Når grunnbemanningen ikke er til stede antar vi at kvaliteten i det pedagogiske arbeidet blir svekket. Det blir en belastning for ansattgruppen og vi kan anta at dette da er en stor emosjonell belastning for de som er på avdeling og de som av en eller annen grunn har gått fra avdelingen.

Det vi ønsker er økt bemanning. Hvis vi ikke kan øke bemanningen må vi se på åpningstiden og tilpasse denne etter bemanningen vi har slik at alenetid blir unngått.

Belastningen ved BemanningsSTREKKET gjør at vi er bekymret for at det skal bli en BemanningsSPREKK. Det er høyt sykefravær i barnehagene (muskel og skjelettplager og psykiske plager) og barnehagelærere går tidlig over i andre jobber eller går ut av arbeidslivet. ([SINTEF](#))

BemanningsSTREKK + BemanningsSPREKK = BemanningsKRISE

Kvalitet

Vi er bekymret for kvaliteten i barnehagene. Kvalitet i barnehagen er avgjørende for barns trivsel, utvikling og læring. En god barnehage kjennetegnes av høy kompetanse blant personalet, tilstrekkelig bemanning, og et trygt og stimulerende miljø for barna. Når det er bemanningskrise, som mange norske barnehager opplever nå, kan dette gå utover kvaliteten på tilbudet. Manglende bemanning kan føre til at ansatte ikke har nok tid til å gi hvert barn den oppmerksomheten og omsorgen de trenger, noe som kan påvirke barnas trygghet og utvikling negativt. For å sikre høy kvalitet i barnehagen, er det viktig med tilstrekkelig bemanning, kontinuerlig kompetanseutvikling for de ansatte, og gode arbeidsforhold som fremmer trivsel og engasjement

FNs barnekonvensjon legger stor vekt på prinsippet om barnets beste, som betyr at alle handlinger og avgjørelser som berører barn, skal ha barnets beste som det grunnleggende hensynet. Dette prinsippet er avgjørende for å sikre at barn får en trygg og god oppvekst. Barn har rett til å bli hørt og til å delta i beslutninger som angår dem. I barnehager betyr dette at barn skal få medvirke i planleggingen og vurderingen av barnehagens aktiviteter og daglige virksomhet. En bemanningskrise kan svekke barns muligheter til å medvirke slik FNs barnekonvensjon vektlegger.

Vi ser at på avdelingene er det få ansatte til stede i det som ofte kalles utetiden/sovetiden (1130 – 1430). Denne tiden sammenfaller ofte med tidsrommet hvor det gjennomføres pauser, avdelingsmøter, planleggingstid og andre møter. Særlig for de store barna som er ute er dette bekymringsfullt. Det svekker kvaliteten på uteperioden og gir signaler om at dette ikke er en viktig del av barnehagedagen. Noe som ikke stemmer. På lik linje som inne foregår det mye læring ute.

Tidlig innsats

Nok tid til å yte god omsorg, leke, støtte og utfordre barna i det sosiale samspillet gjennom hele barnehagedagen, er avgjørende for at barnehagen kan være et godt sted å være for alle barn. Økt grunnbemanning i form av flere barnehagelærere vil bidra til at de ansatte i større grad ser hvert enkelt barn, at de får fulgt opp alle barn på en god måte og bidrar til å oppdage barn som trenger særskilt oppfølging tidligere. Dette er tidlig innsats i praksis.

Oppsummering

Kartleggingen viser at bemanningen er kritisk lav. Bemanningsnormen praktiseres kun korte deler av dagen.

Det finnes to mulige løsninger på problemet:

1. Bedre bemanning
2. Redusering av åpningstid.

Å fortsette slik som nå kan være katastrofalt for barnehagene. Det er allerede stor barnehagelærermangel i barnehagene og lite søking til barnehagelærerstudiet. For å snu denne trenden må det en endring til! Våre medlemmer i hele utdanningssektoren står samlet om å kreve økt bemanning og bedre arbeidsvilkårene i barnehagene.

Medlemmene i barnehagene bretter ikke opp erna lenger. De går i t-skjorte!
Det er «tid for de minste»